

«گروه کشاورزی ارگانیک» از کوبا فرناندو فیونس^۱ و ماریا دل کارمن پِرز^۲ برندگان جایزه «معاش درست»^۳

برندگان جایزه «معاش درست» در سال ۱۹۹۹ برای نشان دادن در عمل که کشاورزی ارگانیک (غیر شیمیایی) برای پایداری زیست محیطی و امنیت غذایی در کشورها کلیدی است.

«گروه کشاورزی ارگانیک»^۴ در سال ۱۹۹۳ تحت نام «انجمن کشاورزی ارگانیک کوبا»^۵ (ای سی ای او) فعالیت خود را آغاز کرد. در آن سال کشور کوبا با جدی ترین بحران غذایی خود از زمان انقلاب روبرو بود. فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و از میان رفتن حمایت اقتصادی آن کشور تهدید بزرگی برای امنیت غذایی کوبا محسوب می شد و دولت می بایستی راهکاری خوداتکا برای افزایش بازده زراعی کشور پیدا می کرد. از آنجاییکه در مقایسه با گذشته درصد بسیار اندکی از نهاده های شیمیایی هنوز مهیا بود، هر گونه روش جایگزین لزوماً می بایستی ارگانیک یا نیمه ارگانیک می بود. با این حال، باور حاکم در میان صاحب نظران این بود که هر گونه روش جایگزین به صورت موقتی قابل اجرا است و به محض پشت سر گذاشتن بحران و از سر گرفته شدن مجدد واردات کود و سموم شیمیایی، دوباره می توان به روش شیمیایی کشت و زرع بازگشت. اما قصد انجمن از ابتدای کار این بود که در عمل نشان دهد که روش غیر شیمیایی از تمامی جهات برتر از کشاورزی پرهزینه شیمیایی است و

¹ Fernando Funes

² Maria del Carmen Pérez

³ جایزه «معاش درست» معادل جایزه نوبل است با این تفاوت که به مردان و زنانی تعلق می گیرد که برای بهبود شرایط اجتماعی و زیست محیطی در جامعه خود با نوآوری تلاش کرده اند. از سال ۱۹۸۰، یعنی اولین سال اهدای این جایزه در جهان، تا کنون بیش از ۱۵۰ برنده جامعه اندیش از ۶۴ کشور جهان این جایزه را دریافت کرده اند. برای اطلاع بیشتر در مورد این سازمان و اشخاص به سایت معاش درست در آدرس اینترنتی زیر نگاه کنید. نوشته حاضر ترجمه معرفی نامه این سازمان جایزه معاش درست برای این برندگان است که در سال ۱۹۹۹ به آنها اهدا شد. به منظور به روز رسانی این متن، از تاریخ اهدای جایزه تا کنون، نکات جدیدی به این مطلب اضافه شده است. برای مطالعه بیشتر به آدرس اینترنتی زیر نگاه کنید. مترجم

اصل مقاله به زبان انگلیسی www.rightlivelihood.org/gao.html

⁴ Grupo de Agricultura Orgánica / GAO

⁵ Asociación Cubana de Agricultura Orgánica / ACAO

بدینوسیله سیاستگذاران، دانشمندان و کشاورزان را متقاعد کند که نباید به کشاورزی شیمیایی پیشین بازگشت.

طی چهار سال اول فعالیت انجمن، تعداد اعضای آن به سرعت افزایش یافت به نحوی که از جمیع اقشار صاحب‌نظر به عضویت آن درآمدند: کشاورزان، مدیران زراعی واحدهای کشت و صنعت، مروجین کشاورزی، پژوهشگران، اساتید دانشگاه‌ها و مسئولین دولتی. علاوه بر دفتر مرکزی در هاوانا، انجمن دفاتر محلی در اکثر استان‌های کشور افتتاح کرد به صورتی که اعضا از اقصی نقاط کشور می‌توانستند از خدمات انجمن بهره‌گیرند و این خدمات را به دیگر کشاورزان نیز معرفی کنند. انجمن وظیفه اصلی خود را آموزش روش‌های غیرشیمیایی کشاورزی قرار داد و کشاورزی غیر شیمیایی را به عنوان تغییری دائمی و مطلوب در کشور معرفی کرد.

با حمایت «برنامه توسعه سازمان ملل»⁶ («یو ان دی پی»)، انجمن تعدادی مزارع الگو در نقاط مختلف کشور ایجاد کرد تا کشاورزان، سیاستگذاران و دیگر صاحب‌نظران بتوانند ظرفیت واقعی روش‌های غیر شیمیایی، به ویژه روش کشاورزی موسوم به «اگروایکولوژی»⁷، را به چشم ببینند. انجمن همچنین ده‌ها کارگاه آموزشی در سراسر کشور برگزار کرد. با انتشار مجله‌ای تخصصی نیز، انجمن اطلاعات مرتبط با دانش و مهارت‌های لازم برای کشت غیرشیمیایی را به صورت گسترده‌تر رواج داد. علاوه بر این، با همکاری دانشگاه کشاورزی هاوانا، رشته اگروایکولوژی تاسیس گردید. شبکه‌ای متشکل از ۱۰ مرکز برای مستندسازی دستاوردهای محلی کشاورزانی که از کشاورزی شیمیایی به کشاورزی ارگانیک تغییر کاربری داده بودند نیز در سراسر کشور راه‌اندازی شد. برگزاری همایش‌های بین‌المللی در مورد کشاورزی غیرشیمیایی، میزبانی گروه‌های متخصص خارجی برای بازدید از کوبا برای تبادل تجربه و نیز

⁶ United Nations Development Programme / UNDP

⁷ Agroecology یا به فارسی «کشاورزی بوم‌شناختی» نوعی از کشاورزی غیر شیمیایی است که بر لزوم کشت و زرع با توجه به مقضیات اقلیمی محل و نیز ظرفیت‌ها و خصوصیات فرهنگی مردم از جمله دانش بومی و مشارکت کشاورزان محلی با هم تأکید دارد. معمولاً کشاورزی غیر شیمیایی بومی را در مقایسه با کشاورزی شیمیایی روشی کم‌بازده و عقب‌مانده می‌شناسند. اما پژوهش‌های چند دهه اخیر در نقاط مختلف جهان خلاف این مدعا را ثابت کرده است. برای اطلاع بیشتر در مورد کشاورزی بوم‌شناختی و شواهد تحقیقاتی‌ای که برتری این روش را در عمل اثبات کرده است به مقاله «آیا کشاورزی بوم‌شناختی قادر است پاسخگوی نیازهای امروز کشاورزی جهان باشد؟» در آدرس اینترنتی زیر نگاه کنید. مترجم

www.eabbassi.ir/pdf/article_ecoagriculture_frasi.pdf

کمک به راه اندازی دوره آموزش عالی (کارشناسی ارشد) در «توسعه پایدار» در دانشگاه هاوانا، از دیگر دستاوردهای انجمن کشاورزی ارگانیک کوبا است.

ارزشیابی انجام شده توسط «یوان دی پی» حاکی از این است که فعالیت های انجمن در عمل نشان داده است که اگر وایکولوژی قادر به تولید همان بازده، و در برخی موارد حتی بیشتر، در مقایسه با روش شیمیایی کشت و زرع است. همچنین، کشاورزی غیر شیمیایی در این کشور نشان داده است که بر خلاف کشاورزی شیمیایی، در اگر وایکولوژی، حاصلخیزی خاک، سال به سال بهبود می یابد.

با استناد به یافته های این ارزشیابی رسمی، اهمیت کار انجمن را می توان به این صورت خلاصه کرد: ۱) مستندسازی مزایای اقتصادی روش غیر شیمیایی بر کشاورزی پرهزینه شیمیایی، ۲) توجیه کامل سیاستگذاران این بخش در مورد برتری کشاورزی غیر شیمیایی، ۳) تسهیل دستیابی کشاورزان به فناوری های جدید، ۴) بهبود نظام آموزشی و برنامه های پژوهشی کشاورزی، و ۵) تشویق نهادهای سازنده سازی مدل جایگزین.

تلاش های انجمن به دریافت تایید رسمی این گروه از سوی دولت کوبا در سال ۱۹۹۹ انجامید. با این تایید رسمی، نام انجمن به «گروه کشاورزی ارگانیک» تغییر یافت و در «انجمن متخصصین کشاورزی و جنگلداری کوبا»^۸ («ای سی تی ای اف») ادغام شد. این تغییر نهادی، آزادی عمل و نفوذ بیشتری در سیاستگذاری های دولت در حوزه کشاورزی را برای فعالان انجمن به ارمغان آورد. تا سال ۲۰۱۳، کلیه برنامه های گروه کشاورزی ارگانیک به برنامه ای وسیع تر تحت عنوان «برنامه اگر وایکولوژی» در انجمن متخصصین کشاورزی و جنگلداری کوبا انتقال یافت.

⁸ The Cuban Association of Agricultural and Forest Technicians / ACTAF